

Literatuurlijst

Kinderen en seksualiteit (2009), *De seksuele opvoeding van kids van 0-17 jaar*. Sanderijn van der Doef.
ISBN: 9021544694.

Seks onder je 25e (2012), *Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2012*. Hanneke de Graaf e.a. .
ISBN: 9059720989.

In het boek 'Seks onder je 25e' worden de resultaten gepresenteerd van een representatief onderzoek naar de seksuele gezondheid van jongeren van 12 tot 25 jaar in Nederland. Wat doen jongeren op seksueel gebied? Doen ze eerder aan seks dan tien jaar geleden? Zijn er verschillen tussen Nederlandse jongeren en jongeren met een andere etnische achtergrond? Wat valt er te zeggen over hun anticonceptiegebruik? Een onderzoek en uitgave van de Rutgers WPF en Soa Aids Nederland.

Seks in de groei (2003), *Een verkennend onderzoek naar de (pre-)seksuele ontwikkeling van kinderen en jeugdigen*. Hanneke de Graaf en Jany Rademakers .

ISBN: 9051669550

In de kindertijd wordt de basis gelegd voor het seksueel en relationeel functioneren in de volwassenheid. Toch is er lange tijd nauwelijks aandacht geweest voor de manier waarop het (pre-) seksuele ontwikkelingsproces bij kinderen en jeugdigen verloopt. In deze studie wordt de wetenschappelijke literatuur, die hierover bestaat, geïnventariseerd en geëvalueerd. Aan de hand van empirische data wordt een systematisch overzicht gegeven van de (pre-)seksuele ontwikkeling en de factoren, die op dat proces van invloed zijn. Daarnaast bevat het boek de resultaten van interviews met wetenschappers en mensen, die in de beroepspraktijk (bijvoorbeeld kinderopvang, onderwijs, kindbescherming, jeugdhulpverlening) met seksualiteit van kinderen en jeugdigen te maken hebben.

Zwijgen is zonde (2013). *Seksuele en relationele vorming aan jongeren in religieus en cultureel diverse groepen*. Yuri Ohlrichs en Ineke van der Vlugt..

Religie en cultuur zijn van grote invloed op de seksuele normen en waarden en het seksuele gedrag van mensen. Iedereen geeft hier een eigen kleur aan. 'Zwijgen is Zonde' gaat in op de relatie tussen religie, cultuur en seksualiteit. In grote lijnen worden de heersende opvattingen over seksualiteit binnen de vijf meest voorkomende religies in Nederland beschreven: het christendom, de islam, het hindoeïsme, het boeddhisme en het jodendom. Per religie worden verschillende standpunten belicht over maagdelijkheid, huwelijk, anticonceptie, abortus, homoseksualiteit en seksuele voorlichting. Uiteraard is deze informatie niet volledig en zeker niet te generaliseren naar alle groepen jongeren. Dit zou de diversiteit tussen jongeren teveel geweld aan doen.

Het puberboek (2004), Sanderijn van der Doef en Marianne Latour.

ISBN: 9021616068

Islam, liefde en seksualiteit (2003), Abdelwahid van Bommel.

ISBN: 9054600314

102 vragen over jongeren en seks (2012), Soa Aids Nederland en Rutgers WPF.

Dit boekje geeft antwoord op de 102 meest gestelde vragen over jongeren en seks. Het is een handig naslagwerk voor docenten, ouders, jongerenwerkers, huisartsen en iedereen, die meer wil weten over de seksuele gezondheid van jongeren. De informatie is afkomstig uit het onderzoek 'Seks onder je 25ste'. De 102 vragen laten zien dat jongeren tegenwoordig seksueel actiever zijn dan tien jaar terug.

Jongeren, seks en islam (2007), *Een verkenning onder jongeren van Marokkaanse en Turkse afkomst*. Rachida Azough, Jos Poelman en Suzanne Meijer.

ISBN: 9078859017

Dit boekje is een handig naslagwerk voor docenten, jongerenwerkers, huisartsen en ouders die informatie willen geven over seksualiteit. Het boekje gaat in op de seksuele ervaringen en normen van de tweede generatie Nederlandse jongeren van Turkse en Marokkaanse afkomst. De informatie is onder andere gebaseerd op een internetonderzoek van de Universiteit Maastricht. Een imam geeft daarnaast antwoord op de meest gestelde vragen van moslimjongeren over seksualiteit.

**Richtlijn seksuele en relationele vorming (2011),
Visie, doelen en uitgangspunten. Rutgers WPF.**

De richtlijn biedt een kader voor iedereen, die kinderen en jongeren wil ondersteunen bij een gezonde seksuele ontwikkeling. De brochure is een samenvatting van de richtlijn die door de Europese afdeling van de WHO is opgesteld, in samenwerking met de Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung en geeft een visie op seksuele en relationele vorming. Doelen en principes worden toegelicht tegen de achtergrond van de seksuele ontwikkeling van kinderen van 0 tot 18 jaar. In een matrix is per ontwikkelingsfase te zien wat de belangrijkste thema's zijn in de seksuele en relationele vorming en wat kinderen in elke fase moeten weten, vinden en kunnen op het gebied van seksualiteit.

Jongens en seks (2011), Rutgers WPF.

Brochure over de begeleiding van jongens bij een gezonde seksuele ontwikkeling. Jongens maken in de puberteit een andere ontwikkeling door dan meisjes en hebben andere vragen en problemen waar in de seksuele en relationele vorming nog weinig rekening mee wordt gehouden. Daarom is er de brochure 'Jongens en seks', bestaande uit drie modules. De eerste module bevat feiten en cijfers over jongens en seksualiteit. De tweede module geeft specifieke adviezen en tips over de begeleiding van jongens en in de derde module worden tien relevante thema's belicht. De brochure is bedoeld voor docenten, opvoeders en jongerenwerkers.

**In gesprek over seks: voor een nieuwe kijk op gezonde seksualiteit (2013),
Arjet Borger.**

ISBN: 9789033800191

Voor elke opvoeder is het een uitdaging om kinderen en jongeren op de juiste manier te begeleiden in het omgaan met seksualiteit. Hoe doe je dat? Alleen het geven van een norm is niet voldoende. Het is juist belangrijk om kinderen en jongeren voldoende informatie over seksualiteit te geven, zodat zij zelfstandig en bewust gezonde keuzes kunnen maken. Het boek is een pleidooi voor open gesprekken over seksualiteit vanuit het christelijk geloof. Het is bedoeld voor iedereen, die een belangrijke taak heeft in het gesprek met jongeren: ouders, leraren, jongerenwerkers, voorgangers en dominees.